

Nordfjorden lokalutvalg Gildeskål – Notat av 3.feb. 2018.

132kV Overføringslinje Sundsfjord - Saltstraumen. Kommentar til rådmannens innstilling

Nordfjorden lokalutvalg har mottatt rådmannens innstilling og forslag til vedtak i forbindelse med NVE's konsesjonsbehandling for rehabilitering og trasévalg av 132 kV overføringslinje og ny trafostasjon på Kjelling, og vil her i følgende kommentere de deler av søknaden som gjelder ny trace for delstrekning Kjelling – Valnesvannet, og som er gitt benevnelsen alternativ 1 i søknaden.

Innstilling fra Gildeskål kommune i brev av 22.01.15 – Behov for energi til Sauraprojektet.

I brev av 22.01.15 fra Gildeskål kommune til Nordlandsnett AS har kommunen gitt forhåndsuttalelse på trasévalg for 132kV overføringslinje fra Sundsfjord til Hopen, og hvor det er medtatt:

«Ovennevnte sak ble orientert i Planutvalget 17.12.2014. Planutvalget ser positivt på tiltaket og går for alternativ trasevalg som går over fra Kjelling til Innervika og som da følger en trase på øversia av fv 17. Trasevalget passer godt i forbindelse med fremtidige industrisatsingen som kommunen skal gjøre på Saura»

Det bemerkes at brevets innhold ikke er medtatt i referat fra planutvalgets møte 17.12.2014 som det henvises til, og det forefinnes heller ikke dokumentasjon på annen forvaltningsmessig behandling fra kommunenes side.

Argumentet for kommunens valg av trase, var tilgang til elektrisk kraft i forbindelse med industrietablering med Sauraprojektet. Prosjektet var ilandføring, prosessering og utskipping av naturgass på Saura. Prosjektet er ikke lenger aktuelt, eller gjennomførbart etter at utbygging av Åsta Hansteen er utført og ny gassrørledning (Polarled- rørledningen) er lagt. Åsta Hansteen feltet ligger rett vest av Bodø, og Polarled-rørledningen er en ny gassledning som skal frakte gassen fra Åsta Hansteen de rundt 480 kilometerne til terminalen på Nyhamna i Møre og Romsdal. Ledningen og terminalen har betydelig restkapasitet og nye funn vil bli fraktet ut gjennom denne infrastrukturen.

Kommunens argument for trasevalg er dermed falt bort. Dagens 22kV linje til Nygårdsjøen har betydelig restkapasitet og kan forsyne nyetableringer i området. Etablering av ny 132kV overføringslinje gjennom bygda øker ikke energiuttak uten at det etableres ny trafostasjon for nedtransformering av kraften. Dette inngår ikke i det omsøkte tiltaket. Uten ny trafostasjon her vil dette medføre en ekstra ny 22kV linje fra eksisterende trafostasjoner.

Virkning for samfunn, friluftsliv og rekreasjon.

I rådmannens innstilling er det henvist til at trase er justert i forhold til bebyggelse, noe som i og for seg er positivt, men justeringen har medført at overføringslinjen nå går midt gjennom turområdene i Nygårdsmarka. Turområdene har over flere år blitt opparbeidet av Nordfjorden Idrettslag og Saura Helselag. Områdene er nå opparbeidet med nye turstier, og hvor en av turstiene er tilrettelagt for rullestolbrukere. Områdene er blitt populære turmål og er godt brukt.

I Gildeskål kommunes Turstiprosjekt, hvor det skal tilrettelegges for tiltak som skal gi økt grunnlag for reiselivsbedrifter i kommunen, er dette turområdet, dvs rute til Kjerketøfta og Øyjordtind, gitt hhv kommunens 1.og 2. prioritet.

Etablering av ny kraftlinje med bred ryddelinje gjennom turstiområdet vil ha svært negative innvirkninger på områdets attraktivitet.

I rådmannens innstilling er det medtatt: «Gildeskål turlag og naturforvaltningsutvalget i Bodø og Omegn turistforening mener at alternativ 1 på delstrekning 2 er å foretrekke ...» Tilsvarende ordlyd er medtatt i Nordlandsnett AS`s konsesjonssøknad.

I henhold til kopi av korrespondanse som lokalutvalget har mottatt, medfører ikke dette riktighet.

I e-post av 8.sept 2016 fra Berit Irgens, leder for Bodø og Omegn Turistforening til Sweco`s saksbehandler for konsesjonssøknaden heter det:

«Din henvendelse har vært behandlet av styret i Gildeskål turlag. De mener at alternativ 2 der linja går fra før vil være det beste alternativet med hensyn til friluftsliv.»

I Nordlandsnett AS`s konsesjonssøknad er det i fig 5-6 medtatt kartutsnitt som angir turstier i Nygårdsmarka. Kartet er imidlertid ikke dekkende for det omfang av turstier som er etablert. Riktig informasjon får en ved å se på turstikart under «gildeskål.kommune.no/turstier nordfjorden», eller som medtatt som vedlegg i rådmannens saksframlegg.

I fylkesmannens forhåndsuttalelse og avveining mellom de 2 alternativene heter det «Samtidig er Nygårdsmarka et viktig friluftsområde med spesielle kvaliteter ifølge Naturbasen. Det må derfor foreligge en avveining av landskapsverdi og naturopplevelse knyttet til de to områdene. Fylkesmannen ber også om at det utarbeides en visualisering av en eventuell ny linje i Nygårdsmarka.» Visualisering av dette alternativet er ikke medtatt i søknaden.

I figur 5-8 i Nordlandsnett AS`s konsesjonssøknad er det angitt verdifulle friluftsområder. Det framgår her at alternativ 1 berører verdifulle friluftsområder i like stor eller større grad enn alternativ 2. For ellers like alternativ blir det brukt argument som « i stedet føre kraftlinjen mer eller mindre parallelt med FV17» . Realiteten er at linjen kun går parallelt med RV17 et kort stykke i Ertenvågdaalen. Lokalutvalget har liten forståelse prinsippet om at ett inngrep i sårbar natur, skal rettferdiggjøre et nytt.

Virkning for naturressurser

Kystområdene blir benyttet til vinterbeite for tamrein. Dette gjelder begge alternativ. Saltfjellet reinbeitedistrikt har behandlet saken og anbefaler at kraftledningen føres der den går i dag, dvs at alternativ 2 benyttes.

Det forefinnes oppdyrket jordbruksområde og dyrkbar mark i tiltaksområdet langs alternativ 1. Dette gjelder område i Ertenvåg og Innervika, samt dyrkbar mark ved Kroksletta på Nygård.

Dagens linjeføring tangerer dyrkbar mark ved Evjen, og kan berører dyrkbar mark ved justering av linjen.

I Ertenvågdaalen går prosjektert linjeføring langs forekomst av industrimineraler og utnyttelsen av disse vil bli båndlagt ved en eventuell etablering av overføringslinjen i alternativ 1.

Naturmangfold, fauna og botaniske forhold.

Opplysninger i konsesjonssøknaden om naturmangfold er basert på eksisterende kunnskap for de berørte områder.

Figur 5-12 i Nordlandsnett AS's konsesjonssøknad er det angitt kart over viktige naturtyper. Som det framgår av kartutsnittet, og behandlet i konsesjonssøknaden vil begge alternativ berøre viktige naturtyper og i vesentlig samme omfang.

I Ertenvådalen berører tiltaket viktig kalkskog, med sjeldne arter som myske og lodneperikum. Her er det angitt at skogen ikke skal hogges. En overføringslinje gjennom området med fører nedhugst av skog og mulig tap av planteartene.

Overføringslinje i alternativ 1 vil berøre hekkeområde for havørn. I et område ved Nygårdsmarka er linjen prosjektert svært nært et eksisterende hekkeområde for havørn, og kan ha negative virkninger for havørnas videre bruk av området.

Storskallen var tidligere hekkeområde for kongeørn, men har ikke vært benyttet etter at kystriksveien ble bygget.

Forsyningsikkerhet

Rehabilitering og etablering av ny 132 kV overføringslinje, vil generelt gi Bodø en bedre forsyningsikkerhet.

For alternativ 1 blir det benyttet et stort fjordspenn over Kjellingsundet og et noe mindre sidespenn over Innervika. Fjordspenn regnes normalt å medføre risiko.

Overføringslinjen i alternativ 1, er prosjektert gjennom rasområde på vestsiden av Langvannet, nært opp mot Skånlandfjellet. Ut fra erfaring har området her en rasfrekvens på mellom 20-40 år, og hvor det går større ras. Forholdet er omtalt i konsesjonssøknaden men uten at riktige opplysninger framkommet til saksbehandler, og riktig konklusjon er gitt.

Trace i alternativ 2 benytter et mindre fjordspenn ved Evjen men har for øvrig ingen andre risikoområder.

Trase i alternativ 2 har dermed mindre risiko og gir større forsyningsikkerhet for anlegget. Vi kan her bemerke at fjordspennet over Kjellingsundet har ved en anledning har vært brutt ved flypåkørsel, mens dagens 22kV linje i sidespennet ved Innervika blir sterkt eksponert i østlig storm, og i dagen linje fikk brudd med brann som følge i stormen Tora.

Vurdering av alternativ.

Rehabilitering av overføringslinjen er for alternativ 2 planlagt å følge eksisterende trase. I Beiarn kommune går linjen fra Kjelling til Valnesvannets sørside vesentlig på fjellgrunn og i myrområder med begrenset vegetasjon, og i områder med lav bonitet. Dette medfører begrensede hogstflater og små synlige inngrep i denne del av traséen. I Evjen må linjen legges utenfor bebyggelse og Evjen Granitt AS's konsesjonsområde.

I Bodø kommune går overføringslinjen i alternativ 2 fra område ved Valnesvannets sørside og langs vestsiden av vannet mot Valnes. Linjeføringen går her i mer skogkledd terreng som gir mer synlige

hogstflater langs linjen. Dette er imidlertid etablerte hogstflate som har begrenset innsyn fra Valnesvannet. Ved Sørвика berører linjen en eller flere hytter. Disse er imidlertid bygd etter at eksisterende linje var etablert, og i et båndlagt område.

For alternativ 1 går overføringslinjen alt vesentlig gjennom skogsterreng hvor det etableres hogstflater langs linjen. Ny trasé har dermed 2,5 km lengere ryddegate enn eksisterende trace og går i terreng med høyere bonitet enn dagens trase, og båndlegger dermed mer skogsareal enn eksisterende linje. Her vil også kostnaden med vedlikehold være større enn for eksisterende trase.

Deler av traséen/ hogstflatene blir godt eksponert for innsyn fra bygda og kystriksveien, og vil ha negativ innvirkning på opplevelsesverdien av området i Gildeskål kommune.

Sluttkommentar.

Nordfjorden lokalutvalg er i likhet med Gildeskåls politikere satt til å arbeide for utvikling i lokalområdet og i Gildeskåls kommunes interesse. Rådmannens saksdokumenter til kommunal behandling, synes å være basert på, og et sammendrag av Nordlandsnett AS's konsesjonssøknad. Argumentasjon fra konsesjonssøker, som kun synes å ha et økonomisk insitamant for flytting av linjen, har dermed fått rå i saksframlegget, og faktiske feil har ikke blitt korrigert.

Det er meget stor motstand i lokalområdet for flytting av linjen. Her har grunneierforeningene, privatpersoner, lag og foreninger protestert. Motstanden er dokumentert med underskriftskampanje som er levert til konsesjonssøker, men som ikke er medtatt eller angitt i konsesjonssøknaden og dermed heller ikke medtatt i rådmannens saksframlegg.

Saken ble tatt opp som spesiell sak på lokalutvalgets årsmøte i 2017, hvor både rådmann og ordfører var tilstede. Saken er medtatt i referat fra årsmøtet, og hvor det bla heter: «Ordfører sa seg enig i mangelfull saksbehandling, og at kommunen ikke ønsker å gå imot ønsket til bygdas befolkning: å bruke traséen over fjellet, der den ligger i dag.»

Etter at Sauraprojektet ikke lenger er sannsynlig, og foreliggende energiforsyning er tilstrekkelig til framtidig næringsutvikling i området, har Gildeskål kommune ikke noe positivt grunnlag for å velge alternativ 1.

Tidligere argument angitt i kommunens brev av 22.01.15 til Nordlandsnett AS, om energiforsyning til Sauraprojektet er som angitt ovenfor falt bort.

Det er derfor uforståelig for lokalutvalget at Gildeskål kommune skal gå mot innstillinger fra reindriftsnæring, turlag, grunneiere og lokalbefolkning, og i tillegg velge et alternativ som sannsynlig har større samfunnsøkonomisk kostnad, og som gir lavere forsyningssikkerhet.

Lokalutvalget tør derfor be kommunens politikere med grunnlag i ovennevnte saksopplysninger, gå for alternativ 2 på delstrekningen Kjelling- Valnesvannet.

På vegne av Nordfjorden lokalutvalg

Egil Jenssen - Sverre Willumsen - Arnold Knudsen - Terje Bårdsen - Nina Olsen - Rigmor Olsen